

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120

90-006 Łódź

tel. (0 42) 636 36 89, fax (0 42) 636 07 12

e-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-26()/09/TD

Łódź, dnia 21 grudnia 2009 r.

DECYZJA Nr RŁO 36/2009

- I. Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko przedsiębiorcy Solvia Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie przedsiębiorcy Solvia Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, polegające na stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie w proponowanych cenach usług wartości podatku od towarów i usług, co stanowi naruszenie art. 3 w związku z art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz.U. Nr 171, poz. 1206), poprzez umieszczanie w treści wzorca umowy pn. „Umowa Zlecenia” postanowień rozdz. III lit. b-e oraz rozdz. V lit. f-h, określających wysokość wynagrodzenia poprzez podanie wartości netto należnej kwoty oraz odrębnie stawki podatku od towarów i usług, np.: „wynagrodzenie należne SOLVIA Odszkodowania za wykonanie zlecenia wynosi (*tajemnica przedsiębiorcy*) % (+ 22% VAT)”,

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

- II. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

obciąża się przedsiębiorcę Solvia Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, kosztami opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się Solvia Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 16,65 zł (słownie: szesnaście złotych 65/100).

Uzasadnienie

W ramach postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego w okresie od dnia 22 lipca 2009 r. do dnia 14 września 2009 r. w związku z licznymi artykułami prasowymi i skargami konsumentów na działania przedsiębiorców świadczących usługi pośrednictwa w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej „Prezesem Urzędu”) dokonał kontroli wzorca umowy stosowanego przez przedsiębiorcę Solvia Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi (zwanego dalej również „Solviasp. z o.o.” lub „Przedsiębiorcą”). W wyniku przeprowadzonej kontroli Prezes Urzędu ustalił, że Przedsiębiorca we wzorcu umowy pn. „Umowa zlecenia” stosuje zapisy, w których treści określono wysokość wynagrodzenia poprzez podanie wartości netto należnej kwoty i oddzielnie wysokości stawki podatku od towarów i usług.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż były podstawy do postawienia Przedsiębiorcy zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w związku ze stosowaniem we wzorcu umowy zawieranej z konsumentami bezprawnych postanowień i wszczął w dniu 13 października 2009 r. z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-26/09 (dowód: karty Nr 1 – 2) postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorcę Solvia Sp. z o.o. praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu nieuczciwej praktyki rynkowej polegającej na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie w proponowanych cenach usług wartości podatku od towarów i usług, co stanowi naruszenie art. 3 w związku z art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. Nr 171, poz. 1206 – zwanej dalej „ustawą o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym”), poprzez umieszczanie w treści wzorca umowy pn. „Umowa Zlecenia” postanowień rozdz. III lit. b-e, rozdz. V lit. f-h, określających wysokość wynagrodzenia poprzez podanie wartości netto należnej kwoty, np.: „wynagrodzenie należne SOLVIA Odszkodowania za wykonanie zlecenia wynosi (*tajemnica przedsiębiorcy*) % (+ 22% VAT)”, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm. – zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów”).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania (dowód: karta Nr 2), Przedsiębiorca w piśmie z dnia 30 października 2009 r. (data wpływu: 4 listopada 2009 r., dowód: karty Nr 15-16) stwierdził, co następuje:

Solviasp. z o.o. jest następcą prawnym podmiotu gospodarczego działającego pod nazwą Solvia Konrad Wilijewicz, który, prowadzi również działalność gospodarczą pod firmą Solvia s.c Małgorzata Procyk, Konrad Wilijewicz w Krakowie. Zarówno Solviasp. z o.o., jak i przedsiębiorcy prowadzący działalność pod nazwą Solvia s.c Małgorzata Procyk, Konrad Wilijewicz w Krakowie stosowali i stosują identyczne w swej treści wzorce umów zlecenia.

W sierpniu 2007 r. Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie poddał kontroli stosowany przez Solvia s.c. w Krakowie wzór umowy pod kątem niedozwolonych klauzul umownych (RKR-62-20/07/WJ). Wiele zapisów tej umowy zostało przez Urząd zakwestionowanych, co w konsekwencji doprowadziło do ich usunięcia ze stosowanego wzorca umowy i zredagowania nowego pod kątem zaleceń i oczekiwań Delegatury Urzędu w Krakowie. Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy poprzednio stosowany wzorzec określał wynagrodzenie przedsiębiorcy dokładnie w taki sam sposób, jaki stosowany był w zapisach wzorca będącego przedmiotem obecnego postępowania, jednakże wówczas nie został on w żaden sposób zakwestionowany przez Urząd.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, za istotną informację, którą przedsiębiorca jest obowiązany podać konsumentom uważa się cenę uwzględniającą podatki lub, w przypadku gdy charakter produktu nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny, sposób, w jaki cena jest obliczana, jak również wszelkie dodatkowe opłaty za transport, dostawę lub usługi pocztowe lub, w sytuacji gdy wcześniejsze obliczenie tych opłat nie jest w sposób racjonalny możliwe, informację o możliwości powstania takich dodatkowych kosztów.

W ocenie Przedsiębiorcy stosowany zapis (*tajemnica przedsiębiorcy*) % + 22% VAT spełnia wymogi powyższego obowiązku. Odróżnić bowiem należy podanie konsumentowi samej ceny netto bez wskazania podatku od podania kwoty netto ze wskazaniem dodatkowego obciążenia fiskalnego i jego wysokości (+22%VAT).

Przedsiębiorca stwierdził, iż w praktyce każdemu klientowi Solvia Sp. z o. o. wyjaśniana jest wysokość należnego wynagrodzenia, albowiem stosowany zapis rodzi często obawę klientów, iż wynagrodzenie wynosić będzie (poprzez błędne zsumowanie (*tajemnica przedsiębiorcy*) % i 22% VAT) np. (*tajemnica przedsiębiorcy*) %, a nie jak ma to miejsce w rzeczywistości – (*tajemnica przedsiębiorcy*) %. Zapis ten wreszcie nie wpływa zdaniem Przedsiębiorcy na „przedsprzedażną” decyzję konsumenta w przedmiocie wyboru kontrahenta, albowiem informacja o cenie nigdy nie była przedmiotem działań marketingowych Solvia Sp. z o.o. zmierzających do pozyskania klienta. Klient Przedsiębiorcy o proponowanej cenie i jej wysokości dowiadyuje się zawsze w siedzibie firmy i tu, swobodnie, podejmuje decyzję o zawarciu umowy zlecenia.

Podkreślenia wymaga zdaniem Przedsiębiorcy fakt, że postępowanie prowadzone przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Krakowie zakończyło się w lipcu 2008 r. tj. już po wejściu w życie przywoływanej ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Co więcej, nawet w świetle obowiązujących w dniu wszczęcia postępowania przepisów konsumenckich, stosowany zapis umowny nie budził wcześniej żadnych zastrzeżeń Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Kierując się zatem zaleceniami i wnioskami Delegatury Urzędu w Krakowie, w dobrej wierze, zmieniono wówczas kwestionowane zapisy umowne zachowując, wobec braku zastrzeżeń, zapisy określające cenę za wykonanie zlecenia. Zmieniony wzór umowy stosowany był również przez Solvia Sp. z o.o. i jest obecnie przedmiotem kontroli Urzędu.

Przedsiębiorca podkreślił, że dostosowując się do zaleceń Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zgodnie z jego wskazówkami, nie powinien ponosić negatywnych skutków pozostawania w usprawiedliwionym przekonaniu o uczciwości stosowanych przez siebie praktyk rynkowych. Zdaniem Przedsiębiorcy, od początku swej działalności zarówno Solvia Sp. z o.o., jak i jej poprzednik prawny, kierowali się według Przedsiębiorcy szeroko rozumianą uczciwością kupiecką i rynkową. Klient zawsze sam i swobodnie podejmuje decyzję o skorzystaniu z oferty Solvia Sp. z o.o., o której dowiadyuje się z ogłoszeń prasowych lub z tzw. „polecenia”. Zawsze umowy zlecenia podpisywane są w siedzibie firmy, albowiem Solvia Sp. z o.o. nie działa poprzez agentów.

Reasumując, Przedsiębiorca stwierdził, że nie stosuje nieuczciwych praktyk rynkowych. Jednak pomimo odmiennego zdania w kwestii nieuczciwości rynkowej kwestionowanego zapisu, Przedsiębiorca oświadczył, iż niezwłocznie po otrzymaniu pisma Prezesa Urzędu, z dniem 20 października 2009 r. wykreślił ze stosowanego wzorca zapisy określające wynagrodzenie metodą: cena netto plus 22% VAT, określając je ceną brutto (w tym 22%VAT).

Przedsiębiorca przedstawił jednocześnie kopię umowy zawartej z konsumentem w

dnia 20 października 2009 r., w której określono wysokość wynagrodzenia w cenie brutto, zawierającej podatek od towarów i usług.

W dniu 25 listopada 2009 r. Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu zbierania materiału dowodowego i możliwości zapoznania się z aktami sprawy.

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

Solvía Sp. z o.o. jest przedsiębiorcą wpisanym do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000291337 (dowód: karty Nr 8-13).

Przedmiotem analizy Prezesa Urzędu w niniejszym postępowaniu był wzorzec umowy pn. „Umowa zlecenia” stosowany przez Przedsiębiorcę przy zawieraniu umów z konsumentami w zakresie świadczenia usług pośrednictwa (dowód: karta Nr 6). Wzorzec ten został przesłany przez Przedsiębiorcę w toku postępowania wyjaśniającego pismem z dnia 24 sierpnia 2009 r. (dowód: karty Nr 4-7).

Stosowany przez Przedsiębiorcę wzorzec umowy pn. „Umowa zlecenia” zawierał w rozdz. III lit. b-e oraz rozdz. V lit. f-h postanowienia, określające wysokość wynagrodzenia poprzez podanie wartości netto należnej kwoty oraz odrębnie stawki podatku od towarów i usług, np.: „wynagrodzenie należne SOLVIA Odszkodowania za wykonanie zlecenia wynosi (*tajemnica przedsiębiorcy*) % (+ 22% VAT)” (dowód: karty Nr 6-7).

Wzorzec umowy według treści przedstawionej przez Przedsiębiorcę w piśmie z dnia 24 sierpnia 2009 r. stosowany był w okresie od 21 lipca 2008 r. do dnia 14 października 2009 r. włącznie. Zawarto według niego 157 umów z konsumentami w roku 2009 oraz 58 w roku 2008 (dowód: karta Nr 17).

Odpowiadając na żądanie Prezesa Urzędu o przedstawienie informacji na temat okoliczności zawierania umów i faktycznego zasięgu geograficznego świadczonych usług, Przedsiębiorca poinformował, iż wszystkie umowy zawiera z konsumentami wyłącznie w swojej siedzibie w Łodzi przy ul. Wigury 13/6. Stwierdził ponadto, iż nie posiada oddziałów lub biur terenowych, nie zawiera również umów na odległość za pośrednictwem poczty, a także nie korzysta z usług pośredników (dowód: karta Nr 17).

Treść strony internetowej www.solvía.pl wskazywanej na pismach firmowych Przedsiębiorcy wskazuje (na dzień 24 listopada 2009 r.), iż klienci chcący skorzystać z oferty usługi pośrednictwa w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych mogą skontaktować się z biurem „Solvía” w Łodzi, ul. Wigury 13/6 lub w Krakowie, ul. Bałuckiego 26/2. W treści ww. strony internetowej nie podawana jest wysokość wynagrodzenia pobierana przez ww. przedsiębiorców na realizację usług.

Konrad Maciej Wilijewicz, prowadzący działalność gospodarczą wspólnie z Małgorzatą Procyk pod nazwą „Solvía” s.c. w Krakowie, ul. Bałuckiego 26/2, jest również współnikiem Solvía Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi i posiada (*tajemnica przedsiębiorcy*) spośród 102 udziałów tej spółki (dowód: karty Nr 9, 15 oraz 39).

Przedsiębiorca przedstawił kopię umowy zawartej z konsumentem w dniu 20 października 2009 r., w której określono wysokość wynagrodzenia w cenie brutto, zawierającej podatek od towarów i usług. Przedsiębiorca nie przedstawił zaś dowodów wprowadzenia odpowiednich zmian w treści aktualnie obowiązujących umów zawartych na podstawie wzorca, którego zapisy są przedmiotem zarzutów w niniejszym postępowaniu. (karty Nr 21-23)

Przedsiębiorca osiągnął w 2008 r. przychód w wysokości (*tajemnica przedsiębiorcy*) zł (słownie złotych: (*tajemnica przedsiębiorcy*)) (dowód: karta Nr 39 i 41).

Postępowanie, o którym informował Przedsiębiorca, prowadzone było w Delegaturze Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie pod sygnaturą akt RŁO-62-20/07 w okresie między 25 maja 2007 r. a 18 września 2008 r. W toku tego postępowania, w dniu 13 sierpnia 2007 r., wystąpiono do przedsiębiorców Małgorzaty Procyk i Konrada Wilijewicza prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą Solvia s.c. w Krakowie z pismem mającym charakter wezwania do dobrowolnego zaniechania stosowania zakwestionowanych postanowień wzorców umów (dowód: karty Nr 24-29). Kontynuacją ww. postępowania było postępowanie wszczęte pod sygnaturą akt RKR-63-15/07 w dniu 31 sierpnia 2007 r. i zakończone w dniu 21 kwietnia 2008 r. W toku ostatniego z wymienionych postępowań wystąpiono w imieniu Prezesa Urzędu do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z pozwem przeciwko Małgorzacie Procyk oraz Konradowi Wilijewiczowi prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą „Solvía” s.c. Krakowie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Podstawą do rozstrzygania sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa Urzędu, czy w danej sprawie zagrożony został interes publicznoprawny. Stwierdzenie, że to nastąpiło pozwala na realizację celu tej ustawy, wskazanego w art. 1 ust. 1, którym jest określenie warunków rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Zdaniem Prezesa Urzędu rozpatrywana sprawa ma charakter publicznoprawny, albowiem wiąże się z ochroną interesu wszystkich konsumentów, którzy są lub będą klientami Przedsiębiorcy. Interes publicznoprawny przejawia się także w postaci zbiorowego interesu konsumentów. Innymi słowy, naruszenie zbiorowego interesu konsumentów jest jednocześnie naruszeniem interesu publicznoprawnego. Zatem uzasadnione było w niniejszej sprawie podjęcie przez Prezesa Urzędu działań przewidzianych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 ww. ustawy, przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności: 1) stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.); 2) naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji; 3) nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Wskazany przepis zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Stosownie do art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy, rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (...). Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, ze zm. – zwanej dalej „ustawą o swobodzie działalności gospodarczej”) jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej lub po uzyskaniu wpisu rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Solvía Sp. z o.o. jest spółką prawa handlowego wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000291337. Przedmiotem działalności Przedsiębiorcy jest m.in. działalność pomocnicza związana z ubezpieczeniami i funduszami emerytalno-rentowymi oraz działalność pomocnicza finansowa, gdzie indziej niesklasyfikowana.

Wobec powyższego Prezes Urzędu stwierdził, że pierwsza przesłanka niezbędna do stwierdzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

Ad. 2)

Dla uznania działania przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest, aby miało ono charakter bezprawny. Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

Jak zostało wskazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do art. 24 ust. 2 pkt 3 tej ustawy, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych.

Zgodnie z ustaleniami dokonanymi w toku niniejszego postępowania, stosowany przez Przedsiębiorcę wzorzec umowy pn. „Umowa zlecenia” zawierał w rozdz. III lit. b-e i rozdz. V lit. f-h postanowienia, określające wysokość wynagrodzenia poprzez podanie wartości netto należnej kwoty oraz odrębnie stawki podatku od towarów i usług, np.: „wynagrodzenie należne SOLVIA Odszkodowania za wykonanie zlecenia wynosi (*tajemnica przedsiębiorcy*) % (+ 22% VAT)”.

W celu udowodnienia, że opisane powyżej działanie Przedsiębiorcy stanowi nieuczciwą praktykę rynkową, konieczne jest wykazanie, że przedmiotowa praktyka jest

sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

Zgodnie z art. 3 w związku z art. 6 ust. 1 i 4 pkt 3 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową polegającą na wprowadzającym w błąd zaniechaniu poprzez nieuwzględnienie w proponowanych cenach produktów wartości podatku od towarów i usług. Praktykę rynkową uznają się za zaniechanie wprowadzające w błąd, jeżeli pomija istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy i tym samym powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Przywołany art. 6 ust. 4 pkt 3 ww. ustawy wskazuje przy tym, iż w przypadku propozycji nabycia produktu, za istotne informacje potrzebne przeciętnemu konsumentowi do podjęcia decyzji dotyczącej umowy, uznaje się w szczególności cenę uwzględniającą podatki lub, w przypadku, gdy charakter produktu nie pozwala w sposób racjonalny na wcześniejsze obliczenie ceny, sposób, w jaki cena jest obliczana, jak również wszelkie dodatkowe opłaty za transport, dostawę lub usługi pocztowe lub, w sytuacji, gdy wcześniejsze obliczenie tych opłat nie jest w sposób racjonalny możliwe, informację o możliwości powstania takich dodatkowych kosztów.

Na Przedsiębiorcy, jako na profesjonalistach – podobnie jak na innych przedsiębiorcach - ciążyą szczególne obowiązki informacyjne w przypadku, gdy jego kontrahentami są konsumenci. Obowiązki te dotyczą w szczególności, aby miały one charakter rzetelny, prawdziwy i pełny. Pozbawienie konsumentów właściwej informacji dotyczącej cen oferowanych towarów może uniemożliwić podejmowanie świadomych i w pełni suwerennych decyzji w sprawie zakupu oferowanych przez Przedsiębiorcę usług.

Pojęcie „cena” zostało zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz. U. z 2001 r. Nr 97, poz. 1050, ze zm. – zwanej dalej „ustawą o cenach”), w świetle którego cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie powinien być uwzględniony podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym. Ponadto art. 12 ust. 2 ww. ustawy nakłada na sprzedawców i usługodawców obowiązek podawania cen w sposób prosty i nie budzący wątpliwości, co do ich wysokości. Powyższe obowiązki zostały określone również w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz. U. z 2002 r. Nr 99, poz. 894, ze zm.)

Z analizy przywołanych powyżej przepisów wynika, iż cena podawana lub uwidaczniana przez przedsiębiorcę (sprzedawcę), powinna być ceną brutto, tj. ceną zawierającą podatek od towarów i usług, który stanowi jeden z elementów składowych ceny. Obowiązek podawania cen brutto dotyczy zarówno takiego ich uwidaczniania w miejscu sprzedaży jak i umieszczania w jakichkolwiek przekazach pochodzących od przedsiębiorcy.

W wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 11/04) stwierdzono, iż „informacja o cenie towaru w wysokości (wartości) nie uwzględniającej podatku jest informacją nierzetelną, nieprawdziwą i niepełną, bo to na przedsiębiorcy leży obowiązek oznaczania cen towaru zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zaś konsument ma

prawo znać cenę towaru, a nie obliczać ją sam, bez względu na to, czy przy cenie umieszczono ogólnikową informację – cena netto, cena + VAT itp.”

Do oceny działań Przedsiębiorcy Prezes Urzędu posłużył się również rozwiązaniami wypracowanymi na gruncie prawa europejskiego. W świetle art. 2 lit. a dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom (Dz. Urz. UE z 1998 r., L 80/27) cena sprzedaży oznacza cenę końcową za jednostkę produktu, lub daną ilość produktu, włącznie z podatkiem VAT i wszystkimi pozostałymi podatkami. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 tej dyrektywy cena sprzedaży i cena jednostkowa muszą być jednoznaczne, łatwo dostrzegalne oraz czytelne.

Natomiast w opinii Przedsiębiorcy stosowany zapis 20% + 22% VAT spełnia wymogi obowiązku wyrażonego w przepisie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Odróżnić, bowiem należy jego zdaniem, podanie konsumentowi samej ceny netto bez wskazania podatku od podania kwoty netto ze wskazaniem dodatkowego obciążenia fiskalnego i jego wysokości. Przedsiębiorca stwierdził, że w praktyce każdemu klientowi Solvia Sp. z o.o. wyjaśniana jest wysokość należnego wynagrodzenia, stosowany zapis rodzi bowiem często obawę klientów, iż wynagrodzenie wynosić będzie (poprzez błędne zsumowanie (*tajemnica przedsiębiorcy*) % i 22% VAT) (*tajemnica przedsiębiorcy*) %, a nie – jak to ma miejsce w rzeczywistości – (*tajemnica przedsiębiorcy*) %. Ustosunkowując się do stanowiska Przedsiębiorcy, Prezes Urzędu stwierdził, że sposób oznaczenia ceny w stosowanym przez Przedsiębiorcę wzorcu umowy nie spełnia w ocenie wymogów cytowanego przepisu art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym. Należy bowiem wskazać, iż w przedmiotowym przypadku usługi oferowane przez Przedsiębiorcę nie mają takiego charakteru, który uniemożliwiałby w sposób racjonalny wcześniejszego obliczenia ceny uwzględniającej podatek. Za cenę w przedmiotowym przypadku należy rozumieć określoną procentowo część przyszłej kwoty odszkodowania, która zgodnie z umową ma być uzyskana za pośrednictwem Przedsiębiorcy. Jak wynika również z cytowanego wyżej oświadczenia samego Przedsiębiorcy, nie ma przeszkód, aby już na etapie prezentowania oferty i zawierania umowy określono jednoznacznie cenę usługi na poziomie ostatecznym, tj. z uwzględnieniem wysokości obciążeń fiskalnych.

W związku z powyższym należy uznać, iż Przedsiębiorca naruszył dobre obyczaje, w tym poprzez naruszenie wskazanych wyżej przepisów prawa, w zakresie prawa konsumenta do rzetelnej, jednoznacznej informacji o warunkach na jakich jest oferowany produkt w postaci usługi pośrednictwa w dochodzeniu roszczeń odszkodowawczych.

Przedsiębiorca twierdził, iż kwestionowane w niniejszym postępowaniu zapisy wzorca umowy nie wpływają na „przedsprzedażną” decyzję konsumenta w przedmiocie wyboru kontrahenta, albowiem informacja o cenie nigdy nie była przedmiotem działań marketingowych Solvia Sp. z o.o. zmierzających do pozyskania klienta, co było zdaniem Przedsiębiorcy notoryczną praktyką innych przedsiębiorców. Informacja o proponowanej cenie przekazywana jest klientowi zawsze w siedzibie firmy i tu, swobodnie podejmuje on decyzję o zawarciu umowy zlecenie bądź nie.

Oceniając powyższe stanowisko, Prezes Urzędu ocenił jednak, co zauważył również sam Przedsiębiorca, iż stosowane zapisy są powodem częstych obaw klientów co do wysokości wynagrodzenia. W opisanych przypadkach konsumenci zapoznający się z wzorcem umowy postrzegają (na skutek błędnego zsumowania (*tajemnica przedsiębiorcy*) % stawki wynagrodzenia netto oraz 22% stawki podatku do łącznej wysokości (*tajemnica*

przedsiębiorcy) %) wysokość wynagrodzenia Przedsiębiorcy na poziomie znacznie wyższym od rzeczywistego. Przed zawarciem umowy wątpliwości konsumentów w tym zakresie wyjaśniane są konsumentom poprzez poinformowanie o rzeczywistej, ostatecznej wysokości ceny – np. (*tajemnica przedsiębiorcy*) %. W sytuacjach takich nie istnieje ryzyko, szczególnie niebezpieczne z punktu widzenia interesu konsumentów, zawarcia umowy przez konsumenta z przeświadczeniem zobowiązania do zapłaty ceny na poziomie niższym od rzeczywistego. Istnieje jednak realne ryzyko, iż po wyprowadzeniu z błędu, co do wysokości ceny, konsumenci mają wrażenie szczególnej korzyści cenowej związanej z zawarciem umowy właśnie z Przedsiębiorcą. Wrażenie to może być efektem pozytywnego zaskoczenia, mającego swoje źródło w porównaniu wartości (*tajemnica przedsiębiorcy*) % i (*tajemnica przedsiębiorcy*) %. Wpływa to na postrzeganie i ocenę oferty Przedsiębiorcy, w tym również w kontekście ofert konkurencyjnych, a tym samym może w tych okolicznościach dojść do istotnego zniekształcenia zachowania rynkowego przeciętnego konsumenta, a więc jego decyzji dotyczącej umowy.

Wobec powyższego należy uznać, iż stosowanie przez Przedsiębiorcę we wzorcu umowy pn. „Umowa zlecenia” wskazanego sposobu podawania ceny świadczenia jest bezprawne jako nieuczciwa praktyka rynkowa.

W tym miejscu należy się również odnieść do kwestii podniesionych przez Przedsiębiorcę, a mianowicie naruszenia wymogu zachowania spójności poglądów organu administracji publicznej. Przedsiębiorca powołał się na postępowanie prowadzone przez Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie pod sygn. RKR-62-20/07/WJ, w trakcie którego dokonano kontroli z zakresu stosowania niedozwolonych postanowień umownych przez przedsiębiorców Małgorzatę Procyk oraz Konrada Wilijewicza prowadzących działalność gospodarczą pod nazwą „SOLVIA” s.c. w Krakowie. Jak wskazał Przedsiębiorca, kierując się zaleceniami i wnioskami Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie, ww. przedsiębiorcy w dobrej wierze, zmienili wówczas kwestionowane zapisy umowne, zachowując – wobec braku zastrzeżeń – zapisy określające cenę za wykonanie zlecenia. Wzór umowy stosowany przez ww. przedsiębiorców – po wprowadzeniu stosownych zmian wynikających z przeprowadzonej kontroli stosowany był również przez odrębny podmiot gospodarczy, jakim jest Solvia Sp. z o.o. Zgodnie z oświadczeniem Przedsiębiorcy zapisy w stosowanych wzorcach umów nie zmieniły się od tamtego czasu. Przedsiębiorca podkreślił również, iż wobec dostosowania się do zaleceń Urzędu, nie powinien ponosić negatywnych skutków pozostawania w usprawiedliwionym przekonaniu o uczciwości stosowanych przez siebie praktyk rynkowych.

Ustosunkowując się do powyższego oraz mając na względzie art. 8 kodeksu postępowania administracyjnego mówiącego, iż „Organy administracji publicznej obowiązane są prowadzić postępowanie w taki sposób, aby pogłębiać zaufanie obywateli do organów Państwa oraz świadomość i kulturę prawną obywateli”, należy zważyć następujące okoliczności. Po pierwsze, należy podkreślić, iż postępowania (tj. niniejsze oraz o sygnaturze RKR-62-20/07/WJ) prowadzone były w oparciu o inną podstawę prawną, a tym samym ocena badanych okoliczności opierała się o inne kryteria. W niniejszym postępowaniu Prezes Urzędu orzeka o bezprawności działań Przedsiębiorcy sankcjonowanych przepisami wspomnianej ustawy o nieuczciwych praktykach rynkowych. W przywoływanym przez Przedsiębiorcę postępowaniu prowadzonym przez Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie podnoszone były zarzuty stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów, o których mówi art. 385¹ § 1 kodeksu cywilnego. W trakcie tego postępowania wystąpiono w dniu 13 sierpnia 2007 r. z wezwaniem do dobrowolnego zaniechania stosowania wskazanych postanowień, mogących stanowić niedozwolone

postanowienia wzorców umowy. Należy zważyć przy tym, iż ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym weszła w życie w dniu 21 grudnia 2007 r., a więc kilka miesięcy po wskazaniu zarzutów w ww. wezwaniu. Nadto należy podkreślić, iż postępowanie prowadzone przez Delegaturę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Krakowie dotyczyło przedsiębiorców odrębnych w stosunku do Solvia Sp. z o.o. – przedsiębiorcy będącego stroną niniejszego postępowania. Należy zważyć w powyższym kontekście, iż wynikający z przepisu art. 8 kodeksu postępowania administracyjnego wymóg spójności działań organu administracji publicznej odnosi się do „poglądów wyrażonych w decyzjach organu administracji w odniesieniu do tego samego adresata, wydanych na tle takich samych stanów faktycznych, ze wskazaniem tej samej podstawy prawnej decyzji” (Łaszczyca G., Marzysz C., Matan A., Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz, Kantor Wydawniczy Zakamycze, Zakamycze 2005, s. 140).

Prezes Urzędu stwierdził zatem, że druga przesłanka niezbędna do stwierdzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona**.

Ad. 3)

Przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów wówczas, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się ze stosowanym przez Przedsiębiorcę wzorcem umowy zawierającym kwestionowane postanowienia i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę z Przedsiębiorcą. W tej sytuacji bezprawne zachowanie Przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny i niedający się porównać z innymi, lecz mamy do czynienia z naruszonymi uprawnieniami określonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy kontrahentów Przedsiębiorcy.

Stosowanie opisanej wyżej nieuczciwej praktyki rynkowej godzi zatem w zbiorowe interesy konsumentów.

Prezes Urzędu stwierdził, że trzecia przesłanka niezbędna do stwierdzenia stosowania przez Przedsiębiorcę praktyki wskazanej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów **została spełniona**.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, **Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji decyzji**.

Zgodnie z art. 77 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Przedmiotowe postępowanie wykazało, iż Przedsiębiorca dopuścił się stosowania bezprawnej praktyki,

o której mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu uznał – w zakresie określonym w pkt I sentencji decyzji – działanie Przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu ze stroną postępowania – przedsiębiorcą Solvia Sp. z o.o.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz stosownie do art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, zgodnie z którym Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie, postanowiono obciążyć Przedsiębiorcę kosztami niniejszego postępowania w wysokości 16,65 zł (słownie: szesnaście złotych 65/100).

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji decyzji.

Koszty niniejszego postępowania należy uiścić na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w pkt II sentencji niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 pkt 2 k.p.c., należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury*

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

Solvvia Sp. z o.o.
Ul. Wigury 13/6
90-302 Łódź